

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 22P/124/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712218962
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., PhD. Mária Jamrišková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2012:5712218962.1

Uznesenie

Okresný súd Martin samosudkyňou JUDr. Máriou Jamriškovou, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa

K. Y., nar. XX.XX.XXXX

dieťa rodičov matky L. Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., C.. O. XX/X a otca S. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., C.. Š..P.. I. XXXX/X, právne zastúpeného JUDr. Katarínou Turanskou, advokátkou so sídlom v Martin, Štúrovo námestie 10520/13B, dieťa bytom ako matka, v konaní o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia o zníženie výživného, takto

rozhodol:

Návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia sa **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 13.12.2012 sa otec domáhal, aby súd nariadil predbežné opatrenie, v ktorom by rozhodol, že otec je povinný platiť na mal. K. Y., nar. XX.XX.XXXX znížené výživné vo výške 80 eur mesačne od 13.12.2012. Svoj návrh odôvodnil tým, že Okresným súd v Martine uznesením o nariadení predbežného opatrenia vedeným pod č.k. 20P/292/2011 zveril mal. K.D. Y., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matke a otca zaviazal platiť na maloletého výživné vo výške 200 eur mesačne od 01.12.2011. Zároveň je na Okresnom súde v Martine súčasne vedené konanie o zapretie otcovstva k mal. K. Y., nar. XX.XX.XXXX a to v konaní č. 20P/296/2011. Otec ďalej v návrhu uviedol, že v konaní o zapretie otcovstva bolo znaleckým posudkom č. 6/12, S 32/12 vypracovaným súdnou znalkyňou z odboru genetika, odvetvie analýza DNA Mgr. Ivanou Shawkatovou, PhD. vylúčené otcovstvo navrhovateľa k maloletému. Otcovstvo bolo vylúčené tiež posudkom, ktorý si dal otec vypracovať sám spoločnosťou MedGene, s.r.o. so sídlom v Bratislave. Uviedol tiež, že z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že nakoľko jeho otcovstvo bolo dvoma rôznymi vyšetreniami vylúčené, plní vyživovací povinnosť voči maloletému za iného. Rovnako namietol, že výživné určené predbežným opatrením v konaní 20P/292/2011 vo výške 200 eur nebolo určené v nevyhnutnej miere. Upozornil, že pokiaľ ide o platenie výživného, ktoré je určené nariadeným predbežným opatrením, takéto výživné má byť určené len v nevyhnutnej miere tak, aby postačovalo na uhrádzanie základných nevyhnutných životných nákladov. Navrhovateľ má za to, že určená suma 200 eur je neprimerane vysoká a to aj vzhľadom na vek mal. dieťaťa. Uviedol, že možnosti, schopnosti a majetkové pomery mu neumožňujú prispievať na výživu maloletého sumou 200 eur mesačne. Nariadenie predbežného opatrenia je podľa neho dané tým, že vyššie uvedená situácia vyžaduje okamžité riešenie, nakoľko je pravdepodobné, že otcovstvo navrhovateľa bude zapreté, tiež s poukazom na § 79 Zákona o rodine.

Navrhovateľ k návrhu pripojil fotokópiu správy o vyšetrení príbuzenstva/otcovstva vypracovanú spoločnosťou MedGene, s.r.o. zo dňa 26.10.2011.

Súd sa pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia podrobne oboznámil s návrhom otca, so správou o vyšetrení príbuzenstva/otcovstva vypracovanou spoločnosťou MedGene, s.r.o., s obsahom súdnych spisov vedených na Okresnom súde v Martine č.k. 20P/292/2011, 20P/296/2011, osobitne s obsahom znaleckého posudku z odboru genetiky č. 32/12 zo dňa 14.08.2012, vypracovaným Mgr. Ivanou Shawkatovou, PhD.

Súd sa tak oboznámil s predchádzajúcim vývojom vzájomných vzťahov otca a matky maloletého a so situáciou, na ktorú odkazuje navrhovateľ v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Ako súd zistil, rodičia maloletého nie sú manželia, v spoločnej domácnosti spolu nikdy nežili. Navrhovateľ uznal otcovstvo k mal. K. súhlasným vyhlásením rodičov pred matričným úradom. Rodičia uzavreli ohľadom výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému samostatne rodičovskú dohodu zo dňa 11.11.2010, kde sa okrem iného dohodli, že maloletý bude zverený matke a otec sa zaviazal hradiť výživné vo výške 200 eur. Táto dohoda nikdy nebola schválená súdom. Návrhom doručeným Okresnému súdu v Martine dňa 11.11.2011 matka maloletého žiadala zveriť maloletého do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' platením výživného vo výške 200 eur mesačne. Toto konanie sa následne vedie na Okresnom súde v Martine pod sp. zn. 20P/292/2011. Na základe návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia doručeného súdu dňa 25.11.2011 súd nariadil dňa 01.12.2011 predbežné opatrenie, ktorým bol mal. K.Á. zverený do osobnej starostlivosti matke a otec bol zaviazaný platením výživného vo výške 200 eur mesačne od 01.12.2011. Otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu napadol predbežné opatrenie v časti, v ktorej bolo rozhodnuté o vyživovacej povinnosti otca vo výške 200 eur mesačne. Odvolanie voči predbežnému opatreniu otec odôvodnil tým, že je prakticky so 100%-nou pravdepodobnosťou vylúčené, aby bol biologickým otcom dieťaťa a že matka pred ním zatajila rozhodné skutočnosti. Uviedol, že podľa jeho názoru ide zo strany navrhovateľky o šikanózne až podvodné vymáhanie výživného. Upozornil tiež, že už podal dňa 15.11.2011 návrh na zapretie otcovstva k mal. K., konanie vedené na Okresnom súde v Martine pod sp. zn. 20P/296/2011. Zároveň poprel, že by dohodnutú sumu 200 eur platil bez problémov a uviedol, že si na živobytie svoje a na živobytie svojich detí vzal pôžičku a ďalšie finančné prostriedky si požičiaval aj od svojich známych a blízkych. Uviedol tiež svoje náklady a príjmy. Krajský súd v Žiline rozhodnutím 5Cop/1/2012-79 zo dňa 16.01.2012 uznesenie Okresného súdu v odvolaní napadnutej časti o povinnosti otca platiť na mal. K. výživné vo výške 200 eur mesačne potvrdil. V odvolaní nenapadnutej časti ponechal predbežné opatrenie nariadené Okresným súdom nedotknuté. Krajský súd v odôvodnení uviedol, že podľa jeho názoru bolo osvedčené, že otec je schopný platiť výživné v sume 200 eur mesačne. Uviedol tiež, že pomer deklarováných príjmov a výdavkov otca, kedy jeho deklarované výdavky ďaleko prevyšujú ním uvádzané príjmy, nepreukazuje, že by nebol schopný platiť výživné v tejto sume. Uznesením Okresného súdu v Martine, sp.zn. 20P/292/2011-91 zo dňa 23.4.2012 bolo konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému prerušené do právoplatného skončenia konania sp.zn. 20P/296/2011.

V konaní vedenom na Okresnom súde v Martine pod sp. zn. 20P/296/2011 bol Okresnému súdu v Martine dňa 21.08.2012 doručený znalecký posudok z odboru genetiky (analýza DNA) č. S 32/12 zo dňa 14.08.2012 vypracovaný súdnou znalkyňou z odboru genetiky, odvetvie analýza DNA Mgr. Ivanou Shawkatovou, PhD., v ktorom je v závere uvedené, že vychádzajúc zo súčasného stavu poznatkov v odbore genetiky treba pokladať otcovstvo označeného muža voči mal. dieťaťu za jednoznačne vylúčené. Matka podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 24.09.2012 v konaní o zapretie otcovstva vedenom na Okresnom súde pod č. 20P/296/2011 napadla nevhodný výber použitia metodického postupu znaleckého dokazovania použitím vzoriek DNA z buniek ústnej sliznice. Uviedla, že dieťa neustále berie antibiotiká a iné lieky, takže žiadala, aby bola analýza DNA vykonaná z iného biologického materiálu. V konaní o zapretie otcovstva vedenom na Okresnom súde 20P/296/2011 sa k tejto námietke následne vyjadrili tak súdna znalkyňa Mgr. Ivana Shawkatová, PhD., a to podaním zo dňa 05.10.2012 ako aj spoločnosť MedGene, s.r.o. prostredníctvom P. K., v ktorom zhodne uviedli, že na záveroch svojich posudkov trvajú, keďže užívanie antibiotík jednoznačne nemá žiadny vplyv na ľudskú DNA a teda nemôže v žiadnom prípade skresliť výsledky posudku. Dňa 9.10.2012 bolo na základe návrhu matky v konaní o zapretie otcovstva nariadené vykonanie kontrolného znaleckého posudku.

Podľa § 74 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 75 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa § 75 ods. 2 O.s.p. návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti návrhu, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej. Návrh musí ďalej obsahovať aj označenie fyzickej osoby, ktorej má byť maloleté dieťa zverené do starostlivosti alebo označenie zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 75 ods. 4 O.s.p. o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý má náležitosti podľa ods. 2 rozhodne súd bezodkladne najneskôr do 30 dní po doručení návrhu.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 75 ods. 8 o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa. Uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Podľa § 90 Zákona o rodine (ďalej len ZoR) ak nie je otcovstvo určené podľa domnienky otcovstva manžela matky, možno ho určiť súhlasným vyhlásením oboch rodičov.

Podľa § 91 ods. 1 ZoR za otca sa považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov.

Podľa § 91 ods. 2 ZoR súhlasné vyhlásenie rodičov musí byť urobené pred matričným úradom alebo pred súdom.

Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 5 prvá veta, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Súd sa podrobne oboznámil so všetkými dokumentmi obsiahnutými v súdnych spisoch vedených na Okresnom súde v Martine č.k. 20P/292/2011, 20P/296/2011 ako aj s obsahom celého súdneho spisu. Súd následne bez vypočutia rodičov a po oboznámení sa so skutkovým stavom dospel k záveru, že za danej situácie tak, ako ju navrhovateľ opísal vo svojom návrhu, nie sú splnené predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia o znížení vyživovacej povinnosti otca voči maloletému.

Nevyhnutným predpokladom pre nariadenie predbežného opatrenia je osvedčenie, že bez takejto dočasnej úpravy súdu sú právne pomery účastníkov ohrozené a že existuje nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy niektorému z účastníkov konania. Osobitne v konaní týkajúcom sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa súd zisťuje, či je nutné stabilizovať situáciu okamžitou úpravou právnych pomerov tak, aby bol zabezpečený priaznivý vývoj maloletého dieťaťa. Rozhodovanie o predbežnom opatrení nemôže prejedukovať výsledok akéhokoľvek konania vedeného v súvislosti s maloletým dieťaťom a nemôže nahrádzať dokazovanie v iných konaniach.

Primárnym dôvodom, o ktorý navrhovateľ opiera svoj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, je tvrdenie, že nie je biologickým otcom dieťaťa. I keď súd si zo znaleckých posudkov priložených v konaní o zapretie otcovstva urobil osobný názor na to, či navrhovateľ biologickým otcom dieťaťa je, alebo nie je, nič to nemení na skutočnosti, že z hľadiska nášho právneho poriadku je prostredníctvom druhej domnienky určenia otcovstva otcom dieťaťa muž, ktorý otcovstvo dobrovoľne uznal. V prípade maloletého dieťaťa navrhovateľ vyhlásil svoje otcovstvo na matričnom úrade, čím sa v zmysle právneho poriadku stal otcom dieťaťa. Súd poukazuje na znenie § 91 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý výslovne uvádza, že za otca sa považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Zákon o rodine tak explicitne stanovuje domnienku otcovstva, keďže používa výraz „považuje sa“. Súd iba pripomína, že dôvody, ktoré vedú muža k vyhláseniu otcovstva, Zákon o rodine nelimituje. Otcovstvo teda môže vyhlásiť aj muž, ktorý si je vedomý skutočnosti, že nie je biologickým otcom dieťaťa. Tieto skutočnosti však nie je dôvod dokazovať pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia o výške vyživovacej povinnosti muža, ktorý je na základe druhej domnienky otcovstva určený ako otec dieťaťa.

Tento stav z hľadiska práva bude platiť až do právoplatnosti rozhodnutia o zapretí otcovstva. Súd preto pri rozhodovaní o znížení vyživovacej povinnosti otca neprihliadal k námietke diskutabilného biologického otcovstva, ale vychádzal z právneho stavu daného znením Zákona o rodine. V jeho zmysle je navrhovateľ otcom dieťaťa bez ohľadu na svoje biologické väzby. Súd iba pripomína, že tento stav nastolil navrhovateľ sám dobrovoľným vyhlásením otcovstva. Dôvody, ktoré ho k tomu viedli, v tomto konaní súd neskúma a riadi sa objektívne daným stavom uznania otcovstva. Rozhodne nie je možné v konaní o nariadení predbežného opatrenia v súvislosti s určením výšky výživného prejedukovať rozhodnutie v paternitnom spore.

Jedným z dôvodov, pre ktorý navrhovateľ žiadal nariadenie predbežného opatrenia, je aj jeho vyjadrenie, podľa ktorého otec plní vyživovaciu povinnosť voči maloletému za iného. V tomto zmysle iba súd pripomína vyššie konštatované znenie Zákona o rodine, v zmysle ktorého je za otca dieťaťa považovaný navrhovateľ. Preto v súčasnosti vyživovaciu povinnosť neplní za iného, ale iba naplňuje vlastnú povinnosť uloženú každému rodičovi Zákonom o rodine. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Sekundárny dôvod, ktorý uvádza otec v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, pre ktorý je nutné znížiť jeho vyživovaciu povinnosť je ten, že výživné určené predbežným opatrením vedeným na Okresnom súde v Martine pod č.k. 20P/292/2011, nebolo určené v nevyhnutnej miere. Pri vyhodnocovaní tejto námietky sa súd podrobne oboznámil s obsahom nariadeného predbežného opatrenia ako aj s obsahom uznesenia Krajského súdu 5Cop/1/2012-79 zo dňa 16.01.2012, ktorým Krajský súd napadnutý výrok o určení výživného 200 eur mesačne potvrdil. Krajský súd bol už vtedy oboznámený s námietkou popretia biologického otcovstva a tiež sa zaberá otázkou majetkových možností otca. Krajský súd konštatoval, že aj podľa názoru odvolacieho súdu boli splnené podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia spočívajúce v povinnosti otca platiť výživné na mal. K. v sume 200 eur mesačne. Uviedol tiež, že podľa názoru odvolacieho súdu bolo osvedčené, že otec je schopný platiť výživné v sume 200 eur mesačne.

Súd po oboznámení sa s návrhom konštatuje, že v súčasnom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nie sú uvedené žiadne údaje, ktoré by viedli k predpokladu, že majetkové a finančné možnosti otca sa od nariadenia predbežného opatrenia v konaní 20P/292/2011 akýmkoľvek zásadným spôsobom zmenili. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia neuvádza nič, čo by odôvodňovalo predpoklad, že bez zníženia vyživovacej povinnosti bude otec vystavený riziku takej finančnej núdze, ktorá by zásadným

spôsobom ohrozila jeho výživu, alebo výživu odkázaných osôb. Naopak aj z vyjadrení obsiahnutých v spise 20P/296/2011 vyplýva, že otec výživné plní riadne tak, ako bolo určené. Súd zdôrazňuje, že vyživovacia povinnosť rodiča má prednosť pred inými výdavkami rodičov, osobitne v prípade maloletého dieťaťa, ktoré zatiaľ nie je schopné živiť sa samé.

Naopak, znížením vyživovacej povinnosti otca by prišlo k ohrozeniu zabezpečenia výživy maloletého. Ako vyplýva z vyjadrenia matky na pojednávaní konanom dňa 11.12. 2012 v konaní č. 20P/296/2011, matka v súčasnej dobe živí syna len z výživného poskytovaného otcom vo výške 200 eur mesačne a z prídavkov na deti poskytovaných ÚPSVaR. Je preto v rozpore so záujmom maloletého, aby súd návrhu otca vyhovel. Naopak, znížením vyživovacej povinnosti otca by mohol nastať stav, kedy by zdravie a priaznivý vývoj maloletého dieťaťa mohli byť ohrozené.

Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel súd k presvedčeniu, že nie sú splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia ktorým by bola znížená vyživovacia povinnosť otca maloletého.

Súd upozorňuje, že hĺbkové dokazovanie smerujúce k zisteniu majetkových možností a schopností otca a k zisteniu nákladov na maloleté dieťa nemôže byť predmetom skúmania pri nariadovaní predbežného opatrenia, ktoré má vždy len dočasný charakter a naopak musí byť predmetom riadneho dokazovania vo veci samej. Následné kroky smerujúce k úprave vyživovacej povinnosti otca bude nutné riešiť v konaní, ktoré sa zaoberá úpravou rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, teda v konaní vedenom na Okresnom súde v Martine po čísle 20P/292/2011.

Vzhľadom na skutočnosť, že na tunajšom súde už prebieha konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému K.N. Y., nar. XX.XX.XXXX, súd nebude po právoplatnosti tohto uznesenia začínať z úradnej povinnosti nové konanie, ktoré by sa týkalo úpravy práv a povinností rodičov k maloletému.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).